Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2024/6831

29.11.2024

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Οκτωβρίου 2024

σχετικά με την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και τη διαρθρωτική πολιτική της Σλοβενίας

(C/2024/6831)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου [1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [2], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («μηχανισμός»), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής, ο μηχανισμός συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ιδίως μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και για να καταστούν οι οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3] («κανονισμός REPowerEU»), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν θα βοηθήσει να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, ενώ παράλληλα θα αυξήσει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Η Σλοβενία πρόσθεσε ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

[1] ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Στις 16 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030», με σκοπό την τεκμηρίωση των αποφάσεων πολιτικής και τη δημιουργία των συνθηκών-πλαισίου για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Η ανακοίνωση πλαισιώνει την ανταγωνιστικότητα σε εννέα αλληλοενισχυόμενους κινητήριους μοχλούς. Μεταξύ αυτών των κινητήριων μοχλών, η πρόσβαση σε ιδιωτικά κεφάλαια, η έρευνα και η καινοτομία, η εκπαίδευση και οι δεξιότητες καθώς και μια λειτουργική ενιαία αγορά αναδεικνύονται ως πρωταρχικές προτεραιότητες πολιτικής για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι σημερινές προκλήσεις παραγωγικότητας και να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και των κρατών μελών της. Στις 14 Φεβρουαρίου 2024 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα 2024». Η εν λόγω ανακοίνωση αναλύει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς, παρακολουθώντας τις ετήσιες εξελίξεις βάσει των εννέα κινητήριων μοχλών ανταγωνιστικότητας που έχουν καθοριστεί.

(4) Στις 21 Νοεμβρίου 2023 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024, σηματοδοτώντας την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2024. Στις 22 Μαρτίου 2024 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024, οι οποίες επικεντρώνονται στις τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Στις 21 Νοεμβρίου 2023 η Επιτροπή ενέκρινε επίσης γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2024 της Σλοβενίας. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2024, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([4]) («σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ») στις 12 Απριλίου 2024 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 11 Μαρτίου 2024.

(5) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης. Το πλαίσιο περιλαμβάνει τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία, τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ([5]) για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, καθώς και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου ([6]) σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών. Οι στόχοι του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης είναι η προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και η πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται περισσότερο σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο περιλαμβάνει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις ενός κράτους μέλους και καλύπτει χρονικό ορίζοντα προγραμματισμού τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με την κανονική διάρκεια της εθνικής κοινοβουλευτικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών ([7]) στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς της Συνθήκης του 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί έως και τρία έτη. Προκειμένου να στηρίξει την κατάρτιση των εν λόγω εθνικών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων, η Επιτροπή δημοσίευσε στις 21 Ιουνίου 2024 καθοδήγηση σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν τα κράτη μέλη στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους και στις ετήσιες εκθέσεις προόδου τους. Σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή διαβίβασε στα κράτη μέλη πορείες αναφοράς και τεχνικές πληροφορίες, ανάλογα με την περίπτωση. Τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλουν τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2024, εκτός εάν το κράτος μέλος και η Επιτροπή συμφωνήσουν να παρατείνουν την προθεσμία για εύλογο χρονικό διάστημα. Σύμφωνα με τα εθνικά νομικά τους πλαίσια, τα κράτη μέλη μπορούν να συζητούν τα προσχέδια μεσοπρόθεσμων σχεδίων τους με τα εθνικά τους κοινοβούλια, να ζητούν από τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα να εκδώσουν γνώμη και να διεξάγουν διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους εθνικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

([4]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Απριλίου 2024, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([5]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([6]) Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([7]) Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «Καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(6) Το 2024 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο εξακολουθεί να εξελίσσεται σύμφωνα με την εφαρμογή του μηχανισμού. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις των ετών 2019, 2020, 2022 και 2023 διατηρούν εξίσου τη σημασία τους για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που έχουν αναθεωρηθεί, επικαιροποιηθεί ή τροποποιηθεί σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(7) Στις 30 Απριλίου 2021 η Σλοβενία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που καθορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 28 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Σλοβενίας ([8]), η οποία τροποποιήθηκε στις 16 Οκτωβρίου 2023 δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 με σκοπό να επικαιροποιηθεί η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και να συμπεριληφθεί το κεφάλαιο για το REPowerEU ([9]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που δηλώνει ότι η Σλοβενία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(8) Στις 19 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2024 για τη Σλοβενία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Σλοβενίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο μεταξύ 2019 και 2023 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Σλοβενίας. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά όσον αφορά τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Σλοβενίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(9) Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Σλοβενίας μειώθηκε από 3,0 % του ΑΕΠ το 2022 σε 2,5 % το 2023, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 72,5 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 σε 69,2 % στα τέλη του 2023. Όπως ανακοινώθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Μαρτίου 2023, με τίτλο «Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2024», η Επιτροπή κάνει το πρώτο βήμα για να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις. Στις 19 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, στην οποία αξιολογήθηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Σλοβενίας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης που προβλέπεται για το 2024 υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, υπό το πρίσμα της εν λόγω αξιολόγησης και αφού ελήφθη υπόψη η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής, που διατυπώθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Επιτροπή δεν προτίθετο να προτείνει την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για τη Σλοβενία τον Ιούλιο του 2024.

(10) Στις 12 Ιουλίου 2022 το Συμβούλιο συνέστησε ([10]) στη Σλοβενία να λάβει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει το 2023 ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό δημοσιονομικής πολιτικής ([11]), λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Συνέστησε στη Σλοβενία να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στη Σλοβενία να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, το 2023 ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([12]) ήταν συσταλτικός, κατά 0,5 % του ΑΕΠ, σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού. Το 2023 η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) είχε συσταλτική συμβολή ύψους 0,4 % του ΑΕΠ στον δημοσιονομικό

([8]) ST 10612/21 INIT· ST 10161/21 ADD 1.

([9]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 16ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης της 28ης Ιουλίου 2021 για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Σλοβενίας (ST 13615/23· ST 13615/23 ADD 1).

([10]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Σλοβενίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Σλοβενίας (ΕΕ C 334 της 1.9.2022, σ. 197).

([11]) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος της Σλοβενίας το 2023, που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού, εκτιμάται σε 11,5 % σε ονομαστικούς όρους, με βάση τον 10ετή μέσο πραγματικό ρυθμό δυνητικής ανάπτυξης και τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ για το 2023.

([12]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων (και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης.

προσανατολισμό. Αυτό περιλαμβάνει τη μείωση κατά 0,3 % του ΑΕΠ του κόστους των στοχευμένων μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας. Η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2023 ήταν σύμφωνη με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2022. Οι δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από επιχορηγήσεις βάσει του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης ανήλθαν στο 1,3 % του ΑΕΠ το 2023. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις ανήλθαν στο 4,6 % του ΑΕΠ το 2023, ποσοστό που συνιστά ετήσια μείωση κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022. Η Σλοβενία χρηματοδότησε πρόσθετες επενδύσεις μέσω του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης. Η Σλοβενία χρηματοδότησε δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, για παράδειγμα στις σιδηροδρομικές υποδομές, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την πρόληψη φυσικών καταστροφών. Οι εν λόγω δημόσιες επενδύσεις χρηματοδοτούνται εν μέρει από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης.

(11) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2,3 % το 2024 και 2,6 % το 2025, και ο μετρούμενος με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) πληθωρισμός να διαμορφωθεί σε 2,8 % το 2024 και 2,4 % το 2025.

(12) Στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπεται δημόσιο πλεόνασμα ύψους 2,8 % του ΑΕΠ το 2024, ενώ ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 68,1 % έως τα τέλη του 2024. Η αύξηση του ελλείμματος το 2024 αντικατοπτρίζει κυρίως τις υψηλότερες δημόσιες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των εθνικά χρηματοδοτούμενων δαπανών για την ανασυγκρότηση μετά τις πλημμύρες, και την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των κοινωνικών παροχών. Αντισταθμίζεται εν μέρει από τη μείωση των επιδοτήσεων, την απόσυρση μέτρων που μειώνουν τα έσοδα για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας, καθώς και από την προσωρινή αύξηση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος εταιρειών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι συσταλτικός κατά 0,2 % του ΑΕΠ το 2024.

(13) Δαπάνες ύψους 0,7 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») βάσει του μηχανισμού το 2024, έναντι 0,2 % του ΑΕΠ το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού θα καταστήσουν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο ή το χρέος της γενικής κυβέρνησης της Σλοβενίας. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, δαπάνες ύψους 0,4 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με δάνεια από τον μηχανισμό το 2024, έναντι 0,1 % του ΑΕΠ το 2023.

(14) Στις 14 Ιουλίου 2023 το Συμβούλιο συνέστησε ([13]) στη Σλοβενία να διασφαλίσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, ιδίως περιορίζοντας την ονομαστική αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών ([14]) το 2024 σε ποσοστό που να μην υπερβαίνει το 5,5 %. Κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών τους για το 2023 και την κατάρτιση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων τους για το 2024, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λάβουν υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρότεινε στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος βάσει των απολογιστικών στοιχείων για το 2023. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες της Σλοβενίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 5,6 % το 2024 ([15]), ποσοστό που είναι υψηλότερο από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Η εν λόγω υπέρβαση του συνιστώμενου μέγιστου ρυθμού αύξησης των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών αντιστοιχεί σε λιγότερο από 0,1 % του ΑΕΠ το 2024. Υπάρχει το ενδεχόμενο αυτό να μη συνάδει πλήρως με τη σύσταση του Συμβουλίου.

(15) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε στη Σλοβενία να λάβει μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας τα οποία είναι σε ισχύ και να χρησιμοποιήσει τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Το Συμβούλιο συνέστησε περαιτέρω ότι, εάν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας καταστήσουν αναγκαία τη θέσπιση νέων μέτρων στήριξης ή τη συνέχισή τους, η Σλοβενία πρέπει να διασφαλίσει ότι τα εν λόγω μέτρα στήριξης στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, είναι δημοσιονομικώς ανεκτά και διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, το καθαρό δημοσιονομικό κόστος ([16]) των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας εκτιμάται σε 1,4 % του ΑΕΠ το 2023 και σύμφωνα με τις προβλέψεις σε 0,1 % το 2024 και σε 0,0 % το 2025. Ειδικότερα, η αποζημίωση για τους προμηθευτές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας που πωλούνται σε διοικητικά καθορισμένες τιμές θεωρείται ότι θα παραμείνει σε ισχύ το 2024, αν και με μικρό

([13]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2023, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Σλοβενίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 της Σλοβενίας (ΕΕ C 312 της 1.9.2023, σ. 224).

([14]) Ως καθαρές πρωτογενείς δαπάνες ορίζονται οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες εκτός i) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, ii) των δαπανών για τόκους, iii) των δαπανών για την κυκλική ανεργία και iv) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

([15]) Στο ποσοστό αυτό λαμβάνονται υπόψη έκτακτα μέτρα ύψους 0,7 % του ΑΕΠ το 2024, τα οποία σχετίζονται με το βραχυπρόθεσμο κόστος έκτακτης ανάγκης για την ανοικοδόμηση μετά τις πλημμύρες του Αυγούστου του 2023 (καθώς και κονδύλια ύψους 0,4 % του ΑΕΠ το 2023, που σχετίζονται με την ίδια αιτία). Επίσης, το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ένωσης προβλέπεται να παράσχει για το κόστος έκτακτης ανάγκης 0,15 % του ΑΕΠ το 2023, 0,3 % του ΑΕΠ το 2024 και 0,15 % του ΑΕΠ το 2025. Στις 14 Ιουλίου 2023 το Συμβούλιο αναφέρθηκε επίσης στις καταστροφικές πλημμύρες που έπληξαν την Ιταλία τον Μάιο του 2023 και συμφώνησε να ληφθεί υπόψη το κόστος των μέτρων άμεσης στήριξης έκτακτης ανάγκης εξαιτίας των εν λόγω πλημμυρών στις μεταγενέστερες αξιολογήσεις της συμμόρφωσης και να θεωρηθούν ότι τα μέτρα είναι, καταρχήν, έκτακτα και προσωρινά. Παρόμοια προσέγγιση έχει ακολουθηθεί όσον αφορά τις πλημμύρες που έπληξαν τη Σλοβενία τον Αύγουστο του 2023.

([16]) Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και των δαπανών και, κατά περίπτωση, χωρίς τα έσοδα από φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των προμηθευτών ενέργειας.

αντίκτυπο. Εάν τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, όπως συνέστησε το Συμβούλιο, οι προβολές αυτές θα συνεπάγονται δημοσιονομική προσαρμογή ύψους 1,3 % του ΑΕΠ το 2024, ενώ οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες ([17]) έχουν συσταλτική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό ύψους 0,1 % του ΑΕΠ κατά το εν λόγω έτος. Τα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας καταργήθηκαν σταδιακά το 2023 και το 2024. Αυτό συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ωστόσο, τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν δεν προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν πλήρως για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος. Υπάρχει το ενδεχόμενο αυτό να μη συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου.

(16) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στη Σλοβενία να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις και να διασφαλίσει την αποτελεσματική απορρόφηση των επιχορηγήσεων βάσει του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις προβλέπεται να αυξηθούν από 4,6 % του ΑΕΠ το 2023 σε 5,3 % του ΑΕΠ το 2024. Αυτό συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου. Αντίστοιχα, οι δημόσιες δαπάνες που χρηματοδοτούνται με έσοδα από ταμεία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων βάσει του μηχανισμού, αναμένεται να παραμείνουν σταθερά στο 1,3 % του ΑΕΠ το 2024 έναντι 1,3 % του ΑΕΠ το 2023.

(17) Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων και με την παραδοχή ότι η πολιτική θα παραμείνει αμετάβλητη, οι εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 2,2 % του ΑΕΠ το 2025. Η μείωση του ελλείμματος το 2025 απηχεί κυρίως τη θέσπιση μιας νέας εισφοράς μακροχρόνιας φροντίδας, η οποία θα επιβληθεί από τον Ιούλιο του 2025 και η οποία προβλέπεται να αυξήσει τις κοινωνικές εισφορές κατά περίπου 0,4 % του ΑΕΠ. Η σταδιακή μείωση των δαπανών για την ανοικοδόμηση μετά τις πλημμύρες θα επηρεάσει τις δημόσιες επενδύσεις, οι οποίες προβλέπεται να μειωθούν κατά 0,4 εκατοστιαίες μονάδες, στο 5,4 % του ΑΕΠ. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 66,4 % έως τα τέλη του 2025.

(18) Προβλέπεται σημαντική αύξηση των δαπανών λόγω της γήρανσης του πληθυσμού για τη Σλοβενία, με αποτέλεσμα αυξημένες δαπάνες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, μακροχρόνια περίθαλψη και συντάξεις κατά τις επόμενες δεκαετίες. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει ήδη διάφορα μέτρα για τη στήριξη της δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Επιπλέον του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, είναι σημαντικό να παρακολουθούνται οι δαπάνες, ώστε να διασφαλιστεί η επάρκεια και η δημοσιονομική βιωσιμότητα της κοινωνικής προστασίας. Ο εντοπισμός τομέων χαμηλότερης προτεραιότητας ή αναποτελεσματικών δαπανών θα μπορούσε να γίνει μέσω επανεξετάσεων των δαπανών. Στη συνέχεια, τα κονδύλια που ελευθερώνονται θα μπορούσαν να ανακατανεμηθούν για την αντιμετώπιση νέων δημοσιονομικών προκλήσεων, μεταξύ άλλων στον τομέα της κοινωνικής προστασίας. Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των δαπανών, θα ήταν κρίσιμο τα μέτρα παρακολούθησης να εφαρμοστούν ταχέως και να είναι συνεπή με τις τρέχουσες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

(19) Ο δείκτης φορολογίας ως προς το ΑΕΠ της Σλοβενίας παραμένει κάτω από τον μέσο όρο της Ένωσης και η σύνθεσή του παραμένει όχι ιδιαίτερα ευνοϊκή για την ανάπτυξη. Το ανώτατο κλιμάκιο φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας για διάφορα επίπεδα εισοδήματος παραμένουν μεταξύ των υψηλότερων στην Ένωση, ενώ οι φόροι ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένων των περιοδικών φόρων ακίνητης περιουσίας, παραμένουν πολύ χαμηλοί, με ποσοστό κάτω από το ήμισυ του μέσου όρου της Ένωσης. Ο περιορισμός του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας θα μειώσει το κόστος εργασίας, θα τονώσει τη ζήτηση εργασίας και θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα. Η αύξηση των καθαρών μισθών θα μπορούσε να τονώσει την προσφορά εργασίας. Μολονότι το μερίδιο των εσόδων από περιβαλλοντικούς φόρους υπερβαίνει τον μέσο όρο της Ένωσης, το φορολογικό σύστημα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την περαιτέρω προώθηση των πράσινων στόχων, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει».

(20) Οι δημόσιες επενδύσεις στη Σλοβενία υπερβαίνουν τον μέσο όρο της Ένωσης και έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητά τους θα μπορούσαν να αυξηθούν με τη βελτίωση του συντονισμού στον σχεδιασμό των δημόσιων επενδύσεων μεταξύ τομέων και υπουργείων. Ένα συνεκτικό σύνολο εγγράφων μακροπρόθεσμου σχεδιασμού και ένα ολοκληρωμένο μεσοπρόθεσμο σχέδιο για πιθανές επενδύσεις θα μπορούσαν επίσης να είναι εργαλεία για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της ιεράρχησης των έργων σύμφωνα με τις εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες. Αυτό θα συμβάλει επίσης στην αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού και της δημοσιονομικής βιωσιμότητας της χώρας.

(21) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις, καθώς και στο οικείο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να προχωρήσει ταχέως

([17]) Για τη μέτρηση της συμβολής αυτής χρησιμοποιείται η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών της γενικής κυβέρνησης, χωρίς i) τις πρόσθετες δημοσιονομικές επιπτώσεις των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, ii) τις έκτακτες δαπάνες, iii) τις δαπάνες για την κυκλική ανεργία και iv) τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) βάσει του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, σε σχέση με τον μεσοπρόθεσμο (10ετή) μέσο ρυθμό αύξησης του δυνητικού ονομαστικού ΑΕΠ, εκφραζόμενη ως ποσοστό του ονομαστικού ΑΕΠ.

η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας της Σλοβενίας μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έως τον Αύγουστο του 2026 είναι αναγκαίο η Σλοβενία να συνεχίσει την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και να επιταχύνει τις επενδύσεις αντιμετωπίζοντας σχετικές προκλήσεις και διασφαλίζοντας παράλληλα ισχυρή διοικητική ικανότητα. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(22) Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [18], η Σλοβενία οφείλει να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα που υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) έως τον Μάρτιο του 2025, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2024, καθώς και το οικείο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Η εν λόγω επανεξέταση αποτελεί τη βάση για την οριστική κατανομή της ενωσιακής χρηματοδότησης που περιλαμβάνει κάθε πρόγραμμα. Η Σλοβενία έχει σημειώσει πρόοδο ως προς την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής και του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις και βαθιές ανισότητες μεταξύ της περιφέρειας της πρωτεύουσας και της υπόλοιπης χώρας. Είναι κρίσιμο να επιταχυνθεί η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής και να ενισχυθεί η διοικητική ικανότητα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι προτεραιότητες που συμφωνήθηκαν στα προγράμματα της πολιτικής συνοχής εξακολουθούν πάντα να είναι συναφείς. Πέρα από τα μέτρα διοικητικής ικανότητας, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να συνεχιστούν οι πράσινες επενδύσεις, ιδίως τα μέτρα προστασίας από τις πλημμύρες και μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, δίνοντας προτεραιότητα σε λύσεις που βασίζονται στη φύση. Εξίσου σημαντικό είναι να συνεχιστούν οι επενδύσεις στις βιώσιμες μεταφορές, ούτως ώστε να μειωθεί η έντονη εξάρτηση από τη μετακίνηση με ιδιωτικά αυτοκίνητα. Η εφαρμογή των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης που στηρίζουν τη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα παραμένει καίριας σημασίας. Οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα στην έρευνα και ανάπτυξη προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα της εργασίας εξακολουθούν να είναι σημαντικές. Επιπλέον, είναι σημαντικό να προωθηθεί η εκπαίδευση ενηλίκων, μεταξύ άλλων στις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες, καθώς και οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, με παράλληλο εκσυγχρονισμό και ψηφιοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας. Συνιστά προτεραιότητα να επιταχυνθεί η αποϊδρυματοποίηση και η ανάπτυξη ποιοτικών, κατάλληλων και οικονομικά προσιτών κοινωνικών υπηρεσιών σε επίπεδο κοινότητας, και ιδίως της μακροχρόνιας περίθαλψης, για τη στήριξη της κοινωνικής ένταξης. Η Σλοβενία θα μπορούσε επίσης να αξιοποιήσει την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [19], προκειμένου να τονώσει τις επενδύσεις στην ανάπτυξη και την παραγωγή καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών, ιδίως στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της θέρμανσης.

(23) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στις οποίες ανταποκρίνονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης, η Σλοβενία αντιμετωπίζει διάφορες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της, τις ελλείψεις δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού, καθώς και τις περιορισμένες επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων και τις περιορισμένες επενδύσεις στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία.

(24) Η δοκιμασία του Προγράμματος Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) του 2022 κατέδειξε σημαντική επιδείνωση των βασικών δεξιοτήτων (ιδίως όσον αφορά την ανάγνωση και τα μαθηματικά). Η αύξηση του ποσοστού των μαθητών ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις και η μείωση εκείνων με κορυφαίες επιδόσεις στα μαθηματικά και την ανάγνωση μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την προσφορά δεξιοτήτων και την ανταγωνιστικότητα της Σλοβενίας στο μέλλον. Η εν εξελίξει μεταρρύθμιση των σχολικών προγραμμάτων σπουδών θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει μέτρα για την ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων, παράλληλα με τις πράσινες και ψηφιακές δεξιότητες, καθώς και την εκμάθηση γλωσσών, και μέτρα για τη βελτίωση των επιχειρηματικών και οικονομικών ικανοτήτων. Επιπλέον, το επάγγελμα του εκπαιδευτικού θα μπορούσε να καταστεί ελκυστικότερο.

(25) Σύμφωνα με την έκθεση του EURES σχετικά με τις ελλείψεις και τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού το 2023, την οποία εκπόνησε η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας το 2024, πολλοί τομείς αντιμετώπιζαν ελλείψεις εργατικού δυναμικού. Αυτό επιβεβαιώνεται επίσης από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής για την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών, από τα οποία προκύπτει ότι διευθυντικά στελέχη επιχειρήσεων στη σλοβενική βιομηχανία αναφέρουν τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού ως έναν πολύ βασικό παράγοντα περιορισμού της δραστηριότητας από τα μέσα του 2021. Επιπλέον, τα ποσοστά κενών θέσεων εργασίας είναι επίσης υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ένωσης. Παρά τα μέτρα που ελήφθησαν στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική συσσώρευση αιτήσεων αλλοδαπών εργαζομένων, λόγω των υπερβολικά επαχθών νομικών απαιτήσεων. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού

[18] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

[19] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058, (ΕΕ) 2021/1056, (ΕΕ) 2021/1057, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) 2021/1060, (ΕΕ) 2021/523, (ΕΕ) 2021/695, (ΕΕ) 2021/697 και (ΕΕ) 2021/241 (ΕΕ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

και δεξιοτήτων παρεμποδίζουν ήδη τις επενδύσεις και την παραγωγή, ιδίως στη βιομηχανία. Επίσης, δυσχεραίνουν την ομαλή παροχή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής και της μακροχρόνιας περίθαλψης. Ως εκ τούτου, για να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα και η ανάπτυξη, είναι κρίσιμο να αυξηθεί η προσφορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την περαιτέρω ενθάρρυνση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, την προσέλκυση εργαζομένων από τρίτες χώρες και την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην αγορά εργασίας και την κοινωνία.

(26) Οι δαπάνες για τον δημόσιο ερευνητικό τομέα, οι δαπάνες για μη ερευνητική καινοτομία από εταιρείες και οι δαπάνες καινοτομίας ανά εργαζόμενο εξακολουθούν να είναι σχετικά χαμηλές στη Σλοβενία. Οι επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων σε σχέση με το ΑΕΠ είναι επίσης χαμηλές, ιδίως σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ένωσης, επηρεάζοντας αρνητικά τον δυναμισμό των επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, την ικανότητά τους καινοτομίας και ανάπτυξης. Αυτό, με τη σειρά του, συνιστά τροχοπέδη για την ανταγωνιστικότητα της Σλοβενίας. Η περαιτέρω βελτίωση των συνθηκών για τα επιχειρηματικά κεφάλαια θα μπορούσε να συμβάλει στην προσέλκυση περισσότερων ξένων κεφαλαίων και να βοηθήσει τις καινοτόμες νεοφυείς επιχειρήσεις να επεκταθούν.

(27) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το 2024 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των σχεδίων τους για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, για να εφαρμόσουν τη σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ. Όσον αφορά τη Σλοβενία, οι συστάσεις 1, 2 και 3 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης, της δεύτερης, της τρίτης και της τέταρτης σύστασης που διατυπώνονται στη σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σλοβενία να λάβει μέτρα το 2024 και το 2025 προκειμένου:

1. Να υποβάλει εγκαίρως το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του μεταρρυθμισμένου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, να περιορίσει την αύξηση των καθαρών δαπανών ([20]) το 2025 σε ρυθμό που να συνάδει, μεταξύ άλλων, με τη θέση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα και με τη διατήρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη. Να διασφαλίσει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα της κοινωνικής προστασίας και την επανεξισορρόπηση των φορολογικών εσόδων σε πιο φιλικές προς την ανάπτυξη και πιο βιώσιμες πηγές. Να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών μέσω της επανεξέτασης των δαπανών και μέσω της καλύτερης διαχείρισης των δημόσιων επενδύσεων.

2. Να ενισχύσει τη διοικητική ικανότητα διαχείρισης των κονδυλίων της Ένωσης, να επιταχύνει τις επενδύσεις και να διατηρήσει τη δυναμική υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων. Να αντιμετωπίσει τις σχετικές προκλήσεις, ώστε να καταστεί δυνατή η αδιάλειπτη, ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, διασφαλίζοντας την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων έως τον Αύγουστο του 2026. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των εν λόγω προγραμμάτων, να εξακολουθήσει να επικεντρώνεται στις συμφωνηθείσες προτεραιότητες, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις δυνατότητες που παρέχει η πρωτοβουλία για την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα ανεβάζοντας περαιτέρω τα επίπεδα δεξιοτήτων, διασφαλίζοντας ότι η εν εξελίξει μεταρρύθμιση των σχολικών προγραμμάτων σπουδών συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων, με το αντιμετωπίζει τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και να προάγει τον δυναμισμό των επιχειρήσεων και τη δημιουργία εταιρειών υψηλής ανάπτυξης, χάρη σε βελτιωμένες συνθήκες για επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων και θεσμικούς επενδυτές, καθώς και χάρη σε επενδύσεις στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία.

Λουξεμβούργο, 21 Οκτωβρίου 2024.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

NAGY I.

([20]) Σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, ως «καθαρές δαπάνες» νοούνται οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση των δαπανών για τόκους, των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.